

Kreditret reeksamen vinter 2019-2020 - rettevejledning

1a) Der ønskes en begrundet redegørelse for, hvorvidt der er stiftet et gyldigt ejendomsforbehold i Volvoen.

Det skal overvejes, om der er tale om et forbrugerkreditkøb, jf. KAL § 1, stk. 1, og § 4, nr. 1, eller et køb i erhvervsforhold.

Afgørende for, om der er tale om et forbrugerkøb, jf. KAL § 4, nr. 1, er, om køberen ved købet hovedsageligt handler uden for sit erhverv. Det er forholdene på aftaletidspunktet, der er afgørende. Ved vurderingen skal der lægges vægt på, om det købte hovedsageligt er bestemt til ikke-erhvervsmæssig anvendelse, og om formålet med erhvervsen er at dække et privat forbrug eller behov. Det faktum, at Hans Heldig på hobbyplan køber og sælger biler, udelukker ikke, at han er forbruger.

Hvis det købte, som i opgaven, både skal anvendes erhvervsmæssigt og privat, er det afgørende for kvalifikationen, hvad genstanden overvejende er bestemt til. Det fremgår af opgaven, at Hans Heldig på tidspunktet for købet sjældent anvendte sin egen bil i selskabsregi. At han efterfølgende bliver glad for bilen og udelukkende anvender denne, er ikke afgørende.

Den studerende bør derfor nå frem til, at der er tale om et forbrugerkreditkøb.

Kvalifikationen er nødvendig for en vurdering af, om betingelsen i KAL § 34, stk. 1, nr. 4, kræves opfyldt eller ej, idet bestemmelsen ikke finder anvendelse i erhvervsforhold, jf. KAL § 50, stk. 2. Betingelsen er ikke opfyldt, idet kr. 249.000 ikke udgør 20 % af købesummen på kr. 1.249.000.

Dertil kommer, at ejendomsforbeholdet først er aftalt efter overgivelsen af bilen til Hans Heldig. KAL § 34, stk. 1, nr. 1, finder også anvendelse i erhvervskøb, jf. KAL § 50, stk. 1. Selvom Hans tilbydes en "prøvetur" i bilen, har han allerede underskrevet købsaftalen, og ejendomsforbeholdet er derfor ikke aftalt senest ved overgivelsen af det købte.

Ejendomsforbeholdet er derfor under alle omstændigheder ugyldigt.

Kreditretten, 6. udg., kapitel 2.2, 2.8 og 3.5.

1b) Hvilke muligheder har Bangs Biler A/S for fyldestgørelse under en fagedforretning, hvis det lægges til grund, at der ikke er stiftet et gyldigt ejendomsforbehold, og betingelserne i kreditaftalelovens § 29 er opfyldt?

Idet der ikke af opgaveteksten fremgår særlige hensyn, som skulle tale imod det, vil fogeden under en eventuel fagedforretning – som følge af, at der ikke er taget gyldigt ejendomsforbehold – skulle anvende sin henvisningsret i medfør af KAL § 30, stk. 2, jf. stk. 1.

Det følger heraf, at Bangs Biler A/S alene under de i KAL § 41 fastsatte betingelser har krav på betaling af et eventuelt beløb, hvormed restfordringen måtte overstige bilens værdi. Der er ikke særlige omstændigheder, der taler for, at Bangs Biler A/S skulle have krav på det overskydende beløb.

Kvalifikationen i spørgsmål 1 er afgørende for besvarelsen af dette spørgsmål. Såfremt den studerende er kommet frem til, at der er tale om et erhvervskøb, skal det ikke trække væsentligt ned, at Børge Bangs muligheder under en eventuel fagedforretning afgøres efter KAL § 51, jf. KAL § 50, stk. 2.

Kreditretten, 6. udg., kapitel 3.5.9.

1c) Der ønskes en begrundet redegørelse for prioritetsstillingen i ejendommen pr. 1. august 2019, herunder prioritetsstillingen inden for ejerpantebrevets ramme.

Besvarelsen af spørgsmålet beror i første række på en vurdering af, om det er B&O-butikken, Vejle ApS' udlæg eller Brian Børs' pantebrev, der udgør 5. prioriteten i ejendommen.

B&O-butikkens udlæg blev foretaget og tinglyst den 15. april 2019. Brian Børs' pant er tilsagt den 14. februar 2019, men pantebrevet bliver først tinglyst den 12. april 2019.

Beskyttelse mod aftaleerhververe og retsforfølgende kreditorer forudsætter tinglysning, jf. TL § 1, stk. 1.

Der kan argumenteres for, at Brian Børs på tidspunktet for tinglysningen af pantebrevet er i ond tro omkring B&O-butikkens krav mod Hans Heldig, herunder at B&O-butikken agter at forfølge deres krav ved udlæg. Det følger af TL § 5, at god tro i tinglysningslovens forstand går på, at erhververen ikke kender den utinglyste ret og ej heller ved grov uagtsomhed er skyld i sit ukendskab til den, samt at eventuel god tro skal foreligge på tidspunktet for tinglysning.

Faktum er, at udlægget først foretages den 15. april 2019, og på tidspunktet for Brian Børs' tinglysning af sit pantebrev den 12. april 2019 eksisterer der således ingen utinglyst ret, som Brian Børs kan være i ond tro om. Det følger heraf, at Brian Børs på tidspunktet for tinglysning af sit pant opnår beskyttelse mod efterfølgende aftaleerhververe og retsforfølgende kreditorer, jf. TL § 1, stk. 1.

Brian Børs' pantebrev har derfor 5. prioritet i ejendommen, og udlægget har 6. prioritet.

Prioritetsstillingen kan herefter opgøres på følgende måde, når der tages højde for oprykning og indbrudspant, samt at der til de relevante rettighedshavere er givet meddelelse om, at udvidelse af den pantsikrede fordring ikke respekteres, jf. TL § 1 a, stk. 3:

Prioritet	Dokumenttype	Gæld (kr.)	Kreditor
1. prioritet	Realkreditpantebrev	5.700.000,00	Realkredit Danevang
2. prioritet	Pantebrev	1.150.000,00	Tømrermester Ove Ovesen
3. prioritet	Ejerpantebrev	150.000,00	Torben Tegl
		550.000,00	Spar Øst
		50.000,00	Udnyttet (tilfalder efterstående)
4. prioritet	Pantebrev	150.000,00	Per Raaben
5. prioritet	Pantebrev	150.000,00	Brian Børs
6. prioritet	Udlæg	120.000,00	B&O-butikken Vejle ApS

Kreditretten, 6. udg., kapitel 4.1.4.

1d) Hvorledes skal proventet fordeles i det tilfælde, at ejendommen sælges til kr. 7.750.000 på tvangsauktion, og hvordan er eventuelle udækkede panthaveres retstilling?

Med afsæt i ovenstående opgørelse af prioritetsstillingen vil fordelingen af salgsproventet ske på følgende måde. Realkredit Danevang, Tømrermester Ove Ovesen, Torben Tegl, Spar Øst og Per Raaben får alle indfriet deres tilgodehavender, svarende til kr. 5.700.00 + 1.150.000 + 150.000 + 550.000 + 150.000 = kr. 7.700.000. De resterende kr. 50.000 skal betales til Brian Børs.

En korrekt fordeling af proventet forudsætter, at den studerende har set, at B&O-butikkens udlæg placeres på 6. prioriteten som følge af det hændte. Hvis den studerende ikke har set dette, vil den eneste forskel i besvarelsen af dette spørgsmål være, at B&O-butikken tildeles kr. 50.000 i stedet for Brian Børs.

De udækkede panthavere mister ikke deres krav som følge af, at dette ikke bliver dækket ved salget. Disse er henvist til at rette deres (rest)krav mod Hans Heldig, uden at der dog nu eksisterer en pantessikkerhed derfor.

1e) Der ønskes en begrundet redegørelse for, hvorledes kurator i konkursboet efter Heldig Entreprise ApS skal forholde sig til Spar Østs pant i fordringen.

Fristdagen er den 3. december 2019, jf. KL § 1, stk. 1, nr. 1, det vil sige dagen for modtagelsen af egen konkursbegæring.

Det følger af KL § 70, stk. 1, at panteret og anden sikkerhedsret, som ikke er tilsagt fordringshaveren ved gældens stiftelse, eller som ikke er sikret mod retsforfølgning uden unødigt ophold efter gældens stiftelse, kan fordres omstødt, hvis sikringsakten er foretaget senere end tre måneder før fristdagen.

Aftalen og sikringsakten – denunciation, jf. GBL § 31 – er foretaget den 4. september 2019. Sikringsakten er dermed foretaget senere end 3 måneder før fristdagen den 3. december 2019, hvorfor den tidsmæssige betingelse for omstødelse er opfyldt.

På tidspunktet for pantets stiftelse er kassekreditpenge udnyttet med kr. 650.000. Det er således klart, at panteretten – i det omfang den måtte dække denne "gamle gæld" – kan omstødes, jf. KL § 70, stk. 1.

Spar Øst indrømmer imidlertid Heldig Entreprise A/S en yderligere kredit ved pantets stiftelse på kr. 150.000. Denne kreditforøgelse, som på tidspunktet for afsigelse af konkursdekret var fuldt ud udnyttet, udgør ikke "gammel gæld", men derimod ny gæld, som pantet rettelig kan dække.

Kurator kan således omstøde bankpantet i fordringen svarende til kr. 150.000, der udgør pant for gammel gæld, jf. KL § 70, stk. 1. Det forventes ikke, at de studerende omtaler, hvordan den rent praktiske inddrivelse hos debitoren herefter skal forløbe. Under alle omstændigheder er Spar Øst berettiget til at oppebære kr. 150.000 af den pantsatte fordring, hvorefter banken er henvist til at anmelde et simpelt krav i boet på kr. 650.000.

Dansk privatret, 20. udg., kap. 22 – afsnit 1.3 og 1.5.1.2.

Opgave 2

2a) Der ønskes en begrundet redegørelse for, hvilke typer gældsbreve der er tale om.

Gældsbreve 1 - Peter Perz

Gældsbrevet er blevet påtegnet navnet "Nils Nadine", og selvom det er Niels Nadina, som overdrager gældsbrevet til Martin Mandel, er det ikke uden videre sikkert, at Niels Nadina er kreditor i henhold til gældsbrevet. Dette forekommer dog stadig relativt oplagt.

Det forhold, at kreditor er stavet forkert, ændrer ikke på, at der *de facto* er påtegnet et navn, og at der derfor som udgangspunkt er tale om et simpelt gældsbreve, jf. straks nedenfor.

Opregningen af negotiable gældsbreve foretages i GBL § 11, stk. 2, nr. 1-4. Denne opregning er udtømmende. Såfremt gældsbrevet ikke falder ind under en af disse kategorier, må det således anses som simpelt.

Gældsbreve 2 – Kirstine Kizau

Selvom gældsbrevet er vagt formuleret, står der, at betaling kan ske til "ham" (der ikke er nærmere specificeret) "eller ordre". Denne formulering bevirker, at der er tale om et ordregældsbreve, jf. GBL § 11, stk. 2, nr. 2, og gældsbrevet er derfor negotiabelt.

Gældsbreve 3 – Bente Brintz

Der er klart tale om et ihændehavergældsbreve, jf. GBL § 11, stk. 2, nr. 1.

Kreditretten, 6. udg., kapitel 2 - afsnit 1.1 og 1.10

2b) Der ønskes en begrundet redegørelse for de juridiske problemstillinger, som ovenstående giver anledning til, samt en redegørelse for, hvad Martin Mandel kan kræve betalt af de respektive debitorer

Gælds brev 1 - Peter Perz

Martin Mandel får overdraget gælds brevet til sig den 1. marts 2019, og denuncierer over for Peter den 1. april 2019. Spørgsmålet er herefter, hvilke indsigelser Peter Perz kan gøre gældende over for Martin Mandel i anledning af det hændte.

Peter Perz har tilbagebetalt kr. 20.000 af lånet til Niels Nadina. Det kan anføres, at Peter Perz i den forbindelse burde have anmodet om at få afdraget noteret på gælds brevet. Uagtet dette er der tale om en indsigelse, som Peter Perz kan gøre gældende over for Martin Mandel, idet Martin Mandel som erhverver af gælds brevet ikke opnår bedre ret end overdrageren Niels Nadina, jf. GBL § 27.

Peter Perz har lånt Niels Nadina kr. 30.000 den 24. marts 2019, som forfalder til betaling den 24. april 2019. Spørgsmålet er, om Peter Perz kan gøre modregning gældende over for Martin Mandel svarende til dette beløb. Som udgangspunkt kan skyldneren, Peter Perz, benytte en fordring på overdrageren, Niels Nadina, til modregning over for erhververen, Martin Mandel, såfremt Peter Perz' fordring er erhvervet, før han fik kundskab om overdragelsen, jf. GBL § 28, 1. pkt. Dette er tilfældet.

Det følger imidlertid af GBL § 28, 2. pkt., at Peter Perz' fordring mod Niels Nadine – såfremt denne var uforfalden – kun kan bruges til modregning, hvis fordringen forfalder senest samtidig med fordringen mod Peter Perz. Niels Nadinas (nu: Martins) fordring forfalder til betaling den 10. april 2019, og Peter Perz' fordring mod Niels Nadina forfalder til betaling den 24. april 2019.

Der kan således ikke ske modregning af de kr. 30.000. Peter Perz er herefter forpligtet til, senest den 10. april 2019, at betale kr. 60.000 til Martin Mandel.

Det betragtes som et ekstra plus, hvis den studerende nævner det krav mod Niels, som Martin får som følge af, at Martin ikke kan kræve fuld betaling af debitor.

Gældsbreve 2 – Kirstine Kizau

Der foreligger en dobbeltoverdragelse af gælds brevet.

I forbindelse med overdragelsen af gælds brevet til Martin Mandel får Martin Mandel ikke udleveret gælds brevet, hvilket er en forudsætning for kreditor- og omsætningsbeskyttelse, jf. GBL § 14, stk. 1 og 2.

Opgaveteksten giver ikke anledning til at tro, at Åsa Åland skulle være i ond tro eller i øvrigt have anledning til at betvivle, at Niels Nadina allerede havde overdraget gælds brevet til Martin.

Ved andre negotiable gælds breve end ihænde havgælds breve formodes den, der har gælds brevet i hænde, når gælds brevet er stilet til ham (Niels), at have retten til at gøre fordringen gældende, jf. GBL § 13, 2. pkt. Henset hertil samt til, at Åsa Åland er i god tro, og at Åse Åland får udleveret det negotiable gælds brev til sig, ekstingverer hun Martins ret, jf. GBL § 14, stk. 2.

Ekstinktionsvirkningen indtræder på det tidspunkt, hvor Åsa Åland efter aftaleindgåelsen får gælds brevet i hænde. På dette tidspunkt har Martin Mandel *ikke længere nogen adkomst til gælds brevet*. At han efterfølgende "snupper" gælds brevet er tyveri, da hans ejendomsret er ekstingveret, og det bevirker altså ikke, at han nu "har gælds brevet i hænde" og dermed ekstingverer Åsa Ålands ret.

Martin Mandel kan således ikke kræve noget udbetalt af Kirstine Kizau.

Gældsbreve 3 – Bente Brintz

Der foreligger en indsigelseskonflikt.

Bente Brintz gør gældende, at hun allerede har indfriet gælden i henhold til gælds brevet den 5. marts 2019.

Den studerende bør indledningsvis bemærke, at Bente Brintz aldrig vil kunne få penge til gode hos Martin Mandel som følge af, at hun har lånt penge til Niels Nadina.

Ekstinktion af indsigelser for negotiable gælds breve afgøres efter GBL § 15. Bente Brintz kan i medfør af bestemmelsens stk. 1 ikke over for erhververen, Martin Mandel, der har fået gælds brevet i hænde, gøre gældende, at betaling var sket før overdragelsen. Dette gælder dog ikke, hvis Martin Mandel var i ond tro om den tidligere indfrielse, jf. § 15, stk. 2, men intet i opgaveteksten indikerer, at dette skulle være tilfældet.

Bente Brintz burde i forbindelse med indfrielsen af gælds brevet have forlangt dette udleveret, destrueret af Niels eller have forlangt gælds brevet påført en ikke let fjernelig påtegning, jf. GBL § 15, stk. 3. Hendes indsigelse om betaling før overdragelsen ekstingveres, jf. GBL § 15, stk. 1, og hun må derfor som udgangspunkt betale det fulde beløb til Martin.

Spørgsmålet er herefter, om det lån, der er ydet til overdrageren Niels Nadina, kan bringes i modregning over for Martin Mandel. Spørgsmålet skal afgøres efter GBL § 18. Det følger af bestemmelsens stk. 1, at modregning alene kan gøres gældende, dersom erhververen, Martin Mandel, vidste, at skyldneren havde en fordring, der kunne benyttes til modregning, og at skyldneren ville lide tab ved overdragelsen, dersom den afskar modregning. Der er intet i opgaveteksten, der tyder på dette. Da fordringerne i øvrigt ikke er konnekse, kan modregning ikke ske efter GBL 18, stk. 2.

Idet betalingsindsigelsen ekstingveres, og idet modregning ikke kan gøres gældende, er Bente Brintz henvist til at betale det fulde beløb på kr. 110.000 kr. til Martin Mandel.